

KATARÍNA HYBENOVÁ

MALE JABLKO

TATRAN

KATARÍNA HYBENOVÁ

MALE JABLKO

TATRAN

Katarína Hybenová: MALÉ JABLKO,
vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2021
ako 5279. publikácia a 141. zväzok edície Slovenská tvorba.

Vydanie I.

Väzbu navrhla Mgr. Art Lubica Kochanová

Zodpovedná redaktorka Adriana Oravcová

Jazykové redaktorky Zlata Sršňová, Martina Pinková

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s. r. o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

u. fond
na podporu
umenia

Publikáciu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

All rights reserved.

Copyright © Katarína Hybenová 2021
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2021

ISBN 978-80-222-1114- 7

*Venujem všetkým,
ktorí boli raz noví vo veľkomeste.*

A tak som išiel do New Yorku, aby som sa mohol
znovu narodiť.

Kurt Vonnegut

V newyorskom vzduchu je niečo, čo spôsobuje,
že spánok je úplne zbytočný.

Simone de Beauvoir

I ten najnádhernjší západ slnka by som vymenila
za jediný pohľad na panorámu New Yorku.

Ayn Randová

1. kapitola

NEW YORK

2010

Nerada porušujem pravidlá. Neznášam neistotu, ktorá nastane, keď sa človek ocitne mimo overených trás.

A predsa.

Niekedy nie je iná možnosť.

Klimatizovaný chlad v obrovskej konferenčnej miestnosti mi preniká až do kostnej drene. Nasadím si kapucňu. Vycvičená ako Pavlovov pes sa ihneď cítim lepšie, istejšie. Obrovský hangár okolo mňa sa akoby trochu scvrkne.

„Slečna, toto je vaše druhé varovanie,“ zasyčí na mňa dozorujúca pracovníčka. „Dajte si dole kapucňu alebo vás budem musieť požiadať, aby ste odišli.“

„Pardon,“ zašepkám cez zaťaté zuby a zosuniem si kapucňu na plecía.

Kapucňu som si zvykla nosiť počas nespočetných hodín, ktoré som strávila štúdiom na túto skúšku. Kapucňa dokázala stlmiť každú búrku. K tomu ešte štople do uší a z chaotického sveta okolo mňa zostali len tichučko

pukajúce bublinky z koly light v ústach a tlkot môjho srdca.

Dozorujúca žena odíde.

Pomaličky sa obzriem okolo seba.

Čo tu vlastne robím? Okolo mňa štyri tisícky mladých ľudí usadených v individuálnych laviciach mlátia do klávesníc svojich laptopov. Majú robotické tváre, bez emócií. Ja jediná nemám oči prilepené na obrazovku, ale skúmam okolie.

Približne o dvadsať radov napravo sedí Gabi, moja izraelská spolužiačka a najbližšia osoba v tomto meste. Je ledva stopäťdesiat centimetrov vysoká a večne zahalená v obláčiku dlhých kučeravých vlasov, ktoré akoby žili vlastným životom. Gabi sa díva na obrazovku svojho laptopu, pričom si obkrúca pramienok vlasov okolo prsta. Podľa toho viem, že miera jej sústredenia je stodvadsať percent. O chvíľku stratí záujem o vlasy a doslova sa vrhne na klávesnicu. Akoby od výsledku tejto skúšky závisel jej život. A vlastne aj závisí.

Previnilo sa vrátim k svojmu laptopu a zaskrolujem hore a potom dolu. Slová mojej eseje sa rozlejú do nečitateľnej masy. Do konca skúšky zostáva ešte štyridsať minút a závery mojej eseje sú slabučké ako čaj. I tak však stlačím tlačidlo „Odovzdať“ a postavím sa na odchod.

Zapriem sa do ťažkých dverí konferenčného centra a horúčava sálajúca z opačnej strany mi doslova vyrazí dych. Je neskorý júl a stačilo pár hodín v klimatizovanej budove, aby som úplne zabudla na spaľujúcu horúčavu, ktorá okupuje toto mesto.

Advokátska skúška bola mojou poslednou úlohou

v New Yorku. Čas sa mi kráti. Do môjho odchodu na Slovensko zostávajú už len tri dni. Je to akurát dosť času na to, aby som si zbalila veci a povedala mestu *goodbye*.

Pri tej predstave sa mi stiahne hrdlo. Moja myseľ odmieta prijať to, že rok, ktorý som tu strávila ako magisterská študentka práva, sa končí.

Dnes je vonku aspoň sto stupňov Fahrenheita a každý rozumný človek by šiel metrom. Ja sa však vydám smerom *uptown* pešo. Mám pocit, akoby som za sebou vliekla prepravku tehál. Námaha mi však pripomína, že tu aspoň fyzicky stále som.

Ako kráčam, asfaltové chodníky sa mi priam topia pod nohami. Zanechávam za sebou stopy, akoby som kráčala po chodníku slávy. I keď v mojom prípade je to skôr chodník lahostajnosti. Čo po mne v New Yorku zostane, keď odídem?

Nič.

Mesto okolo mňa huláka, prekypuje životom a energiou. Žlté taxíky sa rútia ulicami, trúbia na chodcov, ktorí majú v paži, že prechádzajú na červenú. Ľudia sa ponáhľajú, potia sa v oblekoch alebo v kostýmoch. Keď ma predbehnú, povedia *Excuse me*. Znie to však skôr ako *Fuck you*. Celý tento cirkus obklopuje rozhorúčený betón v pozadí s biliónom okenných klimatizácií triumfálne gradujujúcim svoju symfóniu sivého šumu.

Energia mesta ma poháňa vpred.

Volajú ho Veľké jablko, mesto, ktoré nikdy nespí. Jeho energia má príchut' úspechu. Vrtkavého úspechu. Človek má pocit, že za rohom ho čaká niečo prevratné. Len keď sa ocitne na rohu, zistí, že to nie je ešte za týmto rohom, ale

za tým ďalším. Alebo za tým ďalším. Rozhodne za tým ďalším rohom.

Tá energia ma udržuje v pohybe. Aj vo sne.

Bratislava, mesto, do ktorého sa vraciam, má energiu sladkú. Sladko-desivú. Desivú preto, lebo je vopred jasné, že zajtrajšok bude presne taký istý ako dnešok. V Bratislave nikdy nemám problém so spánkom. Tam bolo moje miesto určené a zacementované už dávno. V Bratislave som Elena Stanková, dvadsaťšesťročná advokátska konci-pientka s nalinkovanou budúcnosťou.

No v New Yorku som tabula rasa. Len osoba. Osoba, ktorej život sa môže uberať nespočetným množstvom smerov.

V spotenej dlani zvieram igelitové vrečko. Obsahuje dve ceruzky číslo dva, jednu z nich zlomenú, balíček ne-otvorených vreckoviek, prázdnu fľašu na vodu a všetku moju úzkosť. Mobil nemám. Ten nie je na advokátskej skúške povolený. Bez neho sa cítim zvláštne neukotvená. Nemám sa ako spojiť s Gabi a zistiť, či už aj ona odovzdala. Nemôžem poslať esemesku mame na Slovensko, ktorá čaká, že jej oznámim čas svojho priletu do Viedne. A ne-môžem sa pozrieť, či mi napísal Nick.

Hnedé vody rieky Hudson plynú pomaly, ale isto. Je im jedno, či som v New Yorku alebo v Bratislave. Je im ľa-hostajné, že práve tu na lavičke pri rieke sme spolu s Gabi vymysleli plán: Zostaneme v New Yorku. Nájdeme si lacný byt a prácu. To, že všetci vravia, že sa to nedá, lebo je kríza, nie je podstatné. My to dáme. My dve predsa vždy niečo vymyslíme.

Dnes však jasne vidím, že sme boli naivné. Nachádzame

sa v epicentre ekonomickej krízy. Právnici sa v New Yorku nezamestnávajú, ale vyhadzujú, a to po stovkách. Nehovoriac o dvoch zahraničných právničkách, ktoré navyše potrebujú sponzora víz, aby vôbec mohli pracovať v USA. No a aby boli veci ešte komplikovanejšie, nikto nám nechce prenajať byt. Nemáme totiž ani jedna prácu, a teda ani príjem a ani nikoho, kto by sa za nás v tejto krajine zaručil.

Z internátu sa musíme vysťahovať o tri dni.

A tým to teda hasne.

Zhlboka sa nadýchnem horúceho newyorského vzduchu. Dovi, dopo, drahé mesto, môj nepokojný priateľ. Škoda, že sme sa nestretli za priaznivejších okolností.

O celú večnosť a o pár pluzgierov na chodidlách neskôr konečne dorazím do strohého ubytovacieho centra pre postgraduálnych študentov.

Kráčam dlhou neónom osvetlenou chodbou a pod nohami mi vŕzga linoleum. V tejto budove nie je jediný kus nábytku či iného zariadenia, ktoré by evokovalo domov. Všetko je tu sterilné, funkčné a vysielajúce jedinú správu: študenti tu majú spať, učiť sa a vypadnúť, len čo ukončia školu a absolvujú advokátske skúšky.

Na jedenástom poschodí je izba, ktorú už dva týždne tajne zdieľam s Gabi. Keď sa s ňou rozišiel jej izraelský priateľ, manažér hedge fundu, s ktorým prišla z Tel Avivu, a vykopol ju z ich bytu vo West Village, ponúknuť jej dočasné ubytovanie v mojej malej izbe bolo to najmenej, čo som mohla pre ňu spraviť.

Otvorím dvere a rovno v topánkach sa hodím na posteľ. Som unavená a spotená. Mám všetkého plné zuby.

Keď sa rozhlíadnem, uvedomím si, že izba vyzerá ako po výbuchu. Vyplnené testy, knihy a poznámky sú rozhádzané úplne všade. Tento neporiadok patrí môjmu minulému ja, niekomu, kým som prestala byť vo chvíli, keď som opustila konferenčné centrum, kde sa konala skúška.

Netrvá dlho a dvere sa opäť rozletia.

Do izby vstúpi Gabi.

Jej pohľad je stále tak trochu vyhasnutý a je asi o dvadsať kíľ chudšia ako pred dvoma týždňami, ale na skúšku sa dostavila. Navyše relatívne pravidelne je a nevyfajčí viac ako dve škatulky za deň. Nie je to s ňou až také zlé.

„Čau, zlato,“ pozdraví ma hlbokým, chrapľavým hlasom, ktorý kontrastuje s jej útlou postavou.

„Čauko.“

Zamieri rovno k oknu. Otvorí ho a vyskočí na jeho okraj. Z nôh odkopne sandále na platforme a zapáli si cigaretu.

Fajčenie bolo jedným z dôvodov, prečo sa s ňou frajer rozišiel. On totiž vždy chcel, aby prestala. Bolo mu to odporné, a tak naliehal a naliehal, až napokon pristala a fajčenia sa vzdala. Aspoň naoko. Keď sa však ukázalo, že Gabi udržiavala niekoľko mesiacov trvajúcu tajnú aféru s cigaretami značky Camel Light, frajer jej zbalil kufor, do ruky jej dal stodolárovú bankovku a ani jej nedovolil rozlúčiť sa s ich spoločným psom, labradorkou Leiou.

Ak mám byť úprimná, tiež mi je jej fajčenie proti srsti, ale je mi jasné, že mať námietky proti tomu v jej krehkom psychickom stave by bolo neľudské.

„Zlato, iba sa na teba pozriem a točí sa mi hlava,“ poviem namiesto toho. „Prosím ťa, neseď priamo v okne.“

Sme na jedenástom poschodí. Keď vypadneš, nezostane po tebe ani mastný flak.“

„Ale no tak,“ povie Gabi. „Máme za sebou dni advokátskych skúšok. Myslím, že si zaslúžim jednu v okne. Alebo aj dve.“ Škerí sa.

„Ako ti to dnes šlo?“ pýtam sa.

Spraví grimasu a poriadne si potiahne z cigarety. „Už som prešla štyrmi z piatich štádií smútku a vyrovnala sa s tým, že v novembri dostanem zlé správy. Určite som to nedala.“

„Gabi,“ poviem. „Vieš, že ťa zbožňujem, ale niekedy by som ti najradšej jednu vlepila.“ Posadím sa na posteli. „Vo svojom živote si nie som istá takmer ničím, no som si istá jednou vecou. Ak tú skúšku niekto dal, si to ty, slečna génius.“

Gabi sa smutne usmeje. Nebyť rozchodu, bola by to nepochybne pravda. Neklamem, keď vravím, že Gabi je génius. Je dcérou dvoch izraelských vedcov marockého pôvodu. To po nich má bohaté kučeravé vlasy, čierne ako noc, a IQ, ktoré siaha až do nebies. V Izraeli nevyštudovala len právo, ale aj fyziku a k tomu ešte klavírnu kompozíciu. Nebyť toho rozchodu, bola by skončila v našom ročníku prvá. Takto bola „len“ tretia. Pre porovnanie, mňa odbor obchodných transakcií zaujal natolko, že som sa neslávne umiestnila niekde v horných sedemdesiatich piatich percentách.

„Dúfajme, ale aj tak to bolo svinsky ťažké,“ povie Gabi.

„Bolo,“ prikývnm.

Spod vankúša vylovím mobil. Pri pohľade na rozbitú obrazovku ma zaleje vlna šťastia. Neprečítané esemesky.

Prvá je od mamy.

Napis hned ako ti skonci skuska. Slovensko pysne privita pravnicku tvojho kalibru. Tesim sa na teba!

Moje telo odpovie zvláštnym mixom protichodných pocitov. Príjemné teplo, lebo vo mňa verí. Fakt si myslí, že som právnička nejakého kalibru, zatiaľ čo ja o tom už dlhé mesiace pochybujem. A potom je tu revolta, hnev, ale aj úzkosť. Lebo som právnička. To je jedno, akého kalibru. Cesty von niet. Obzvlášť nie v Bratislave. Viem, že mama mi chce len dobre. Aby som nemusela žiť tak, ako sme žili my, keď od nás odišiel otec. Ale i tak. Úzkosť nepopustí.

Ďalšia správa je od Tatiany Lehotskej. Tatiana je moja šéfka, managing partnerka bratislavskej pobočky medzinárodnej advokátskej kancelárie Sweeney & Sloan. Je ďalšou osobou v rade tých, ktorým som zbabelo nepovedala, že môj návrat na Slovensko nie je úplne istý.

Elena, prosim vas zavolajte office hned ako budete dostupna. Partneri a ja by sme s vami radi prediskutovali vase zaradenie do noveho bankructvy timu.

Zaplaví ma ďalšia vlna úzkosti a tentoraz aj odporu. Cítim takmer fyzickú nemožnosť zavolať jej späť. Konkurzné právo? Pri pomyslení na jediné právne odvetvie, ktoré má v súčasnej ekonomickej klíme akú-takú budúcnosť, ma strasie.

Koľko je vlastne v Bratislave hodín? Už musí byť neskoro. Keď zavriem oči, vidím bratislavské Staré Mesto. Konečne si vydýchlo po horúcom letnom dni. Vzduchom sa nesie príjemný nočný chládok a jemné svetlo pouličných lúčnych lúčnych dopadá na dlažobné kocky. Obyčajní ľudia sú

už dávno z práce doma. Pozerajú telku, dopíjajú víno, zhasínajú svetlo, idú spať.

Avšak právnici zo Sweeney & Sloan nie sú obyčajní ľudia. Právnici ich kalibru sú ešte v „office“. Tlačia dokumenty, opravujú kontrakty, memorandá, zadávajú prácu nočným sekretárkam. Moji kolegovia ešte makajú. Okolo polnoci ich hŕstka taxíkov po jednom odvezie domov – do bytov v pekných častiach mesta. Predstavím si ten svoj, ktorý som opustila minulý rok. Bytík na Slavíne. Moja „spolubývajúca“, ktorá si tesne predtým, ako sme stihli definovať, čo vlastne jedna druhej sme, zbalila veci do modrých tašiek z Ikey a odišla. Vraj som pre ňu príliš nudná s mojimi nekonečnými pracovnými hodinami a hlavou plnou transakcií. Fajn. O dôvod menej prečo sa vracaf do Bratislavy.

Otvorím oči a ďalej sa hrabem v telefóne.

Bezvýznamné notifikácie zo sociálnych sietí.

Newslettery.

Ale žiadna správa od Nicka.

Potlačím sklamanie. Asi zabudol. Bol predsa zavalený prácou. Nevadí. Napíšem mu ja.

Cau Nick, tak mam po skuske! Co takto drink na oslavu?

Odošlem.

Telefón skryjem pod vankúš pevne rozhodnutá ho aspoň hodinu neskontrolovať. Je mi úplne jedno, či mi Nick odpíše alebo nie. Som v totálnej pohodičke.

Fajn, neskontrolujem ho aspoň tridsať minút.

Gabi zahasí cigaretu o okenný rám a zoskočí z parapetu, pričom jej ťažké čierne kadere podskočia. Vzduch v izbe smrdí cigaretovým dymom.

„Tak čo? Si pripravená na Tel Aviv?“ opýtam sa.
Gabi zavrtí hlavou. „Nikdy. Návrat k starému životu nie je možný.“

Viem presne, čo tým myslí.

„Navyše, nádej umiera posledná,“ hovorí.

„Našej nádeji už chystajú kar,“ poviem. „Teda ak nejakým zázrakom nenájdeme do troch dní byt.“

Gabi sa na mňa sprisahanecky usmeje. „Nechcela som ti to hovoriť pred skúškou, ale našla som niečo celkom zaujímavé.“

Podskočí mi srdce. „Niečo zaujímavé? Čo? Všetko je predsa buď absurdne drahé, alebo nás prenajímatelia nechcú, lebo nemáme ručiteľov.“ Nechcem sa falošne nádejať.

„Poviem ti, tento byt som našla poriadne hlboko na Craigsliste.“

Nasucho prehltnem a cielene ignorujem vzrušený tlkot srdca.

„Nájomné je rozumné a realitná agentka mi v telefóne povedala, že majiteľ je ochotný podpísať zmluvu aj bez ručiteľov.“

„Fakt? Bez ručiteľov? A v ktorej časti mesta je to?“

„V Brooklyne. Štvrť sa volá Bushwick.“

„Hm, Bushwick. Znie mi to povedome.“

„Hej, Bushwick je ako Williamsburg,“ hovorí. „Len menej známy a hlbšie v Brooklyne, na linke metra L a M.“

„Williamsburg je super,“ poviem a myslím pri tom na trendy baríky a kaviaričky, kam ma občas berie na rande Nick. No vzápätí sa mi v hlave vynoria správy spred pár týždňov. Čo to bolo? Pouličná prestrelka? Drogový gang?

Bolo to v Bushwicku či niekde inde? „Nie je to tam nebezpečné?“ opýtam sa.

„Ale nie,“ vraví Gabi. „Možno v minulosti, ale dnes je všetko úplne inak. Pohodička. Preštudovala som tie ulice na Google Maps a vyzerajú fakt dobre. Čisto a bezpečne. Navyše ten byt je hneď pri stanici metra.“

Trvá mi pár sekúnd, kým mi to dôjde. „Zlato,“ poviem a moje srdce plápolá. „Fakt si myslíš, že Bushwick by pre nás mohol zafungovať?“

Gabi pokrčí plecami a s úsmevom navrhuje: „Podme si to tam obzrieť a uvidíme. Nemáme predsa čo stratiť.“